

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ПРОЯВУ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

Т.О.Лещенко, І.В.Самойленко

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

У сучасній психологічній науці накопичений величезний матеріал із проблеми особистості. Більшість теоретиків розглядають особистість людини як онтогенетичне надбання, наслідок її соціального розвитку. При цьому визначається, що природні органічні та соціальні аспекти утворюють єдність в ієрархічному взаємозв'язку і не можуть протиставлятися один одному як незалежні самостійні підструктури. Інші вчені у протиріччі біологічного і соціального вбачають розвиток особистості.

Вищим утворенням особистості можна вважати її спрямованість – сукупність відносно стійких мотивів-цілей, які орієнтують діяльність, зокрема і навчальну, а потім професійну спрямованість. При цьому слід ураховувати, що особистість, її духовний світ, готовність і здатність до професійної діяльності розвивається внаслідок залучення в процес самопізнання і бажання реалізувати себе у власній діяльності.

Згідно з Виготським Л.С., однією з основних рушійних сил психічного розвитку є навчання. Навчання - це внутрішньо необхідний і загальний момент у процесі розвитку властивостей індивіда, механізм якого полягає в тому, що зовнішні умови діють через внутрішні, утворюючи з ним єдине ціле. Іншими словами, пізнавальна активність є не просто інтеріоризацією навчальних впливів, а переломлення цих впливів через суб'єктивний досвід кожного студента. Через самоактивність студента поглиблюються його світоглядні погляди. За Сеченовим І.М., засвоювати - це значить "поєднувати продукти чужого досвіду з показниками власного". Не просто асимілювати суспільний досвід, його потрібно немовби накладати на свій власний. Це передбачає дійсне співробітництво викладача і студента, в якому викладач не тільки дає основи знань, а сам опирається на досвід студента, розкриває його, допомагає дістати з цього досвіду такий зміст, який необхідний для засвоєння знань, і тим самим збагачує цей досвід; разом зі студентом перетворює його на науковому підґрунті.

Всі наявні нині моделі навчання будуються в основному за схемою "зовнішнє у внутрішнє", а не "зовнішнє через внутрішнє". Джерела активності самого студента при засвоєнні цих знань повною мірою не враховуються. Саме включення індивідуального досвіду студента в пізнання /засвоєння/ робить його власне психічним процесом. Таким чином, активність має немовби два тісно пов'язані джерела - навчаючі впливи /програми, підручники, викладач/ і особистий досвід його індивідуальної взаємодії зі світом і результати попереднього навчання. Саме з урахуванням такого психологічного підґрунтя викладається цикл гуманітарних дисциплін на курсі українознавства УМСА. Особливо це стосується впровадження таких видів навчально-методичної діяльності як організація самостійної та індивідуальної роботи студентів, створення нових та вдосконалення традиційних форм і методів контролю знань

студентів, формування та закріплення практичних навичок, профілізація гуманітарних дисциплін у медичному вузі.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів посилено реалізується насамперед у роботі з ними. За умови належного рівня профілізації гуманітарної дисципліни вдається значною мірою підвищити рівень мотиваційних інтересів студентів, покращити результати навчання. Свідченням цього може стати діяльність щодо вдосконалення форм і методів викладання ділової української мови. Створений банк текстового матеріалу, індивідуальних завдань і тестів, які орієнтовані на врахування індивідуального рівня загальної грамотності кожного студента. З урахуванням профілізації цього матеріалу відповідно на медичному і стоматологічному факультеті вдається значно активізувати процес педагогічної взаємодії у системі "викладач-студент".